

EU Funds for Social Services

TECHNICKÉ POKYNY K ÚČINNÝM INTERVENCÍM V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH

POLITICKÁ DOPORUČENÍ A
PRAKTICKÉ KROKY PRO ŘÍDICÍ
ORGÁNY A EVROPSKOU KOMISI

Co-funded by
the European Union

PROJEKT HELPDESK

01

Cílem projektu „**Helpdesk zaměřený na fondy EU pro sociální služby**“

(HELPDESK) je oslovit hlavní evropské a vnitrostátní zainteresované strany zapojené do fondů EU (sdílené řízení) a poskytovatele sociálních služeb, aby efektivněji pracovali při rozdělování a využívání Evropského sociálního fondu+ (ESF+) a Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR). Partnerství během projektu vyvíjí několik nástrojů, které mají tento proces usnadnit na základě shromažďování poznatků o potřebách a výzvách, jakož i osvědčených postupů uživatelů a řídicích orgánů ESF+/ERDF a zprostředkujících subjektů s cílem efektivně financovat sociální služby v členských státech EU..

Projekt se snaží vytvořit stavební kameny pro návrh a zprovoznění platformy Helpdesk pro sociální služby se dvěma hlavními prioritami:

- podporovat poskytovatele sociálních služeb a místní/regionální koordinátory sociálních služeb v přístupu k fondům EU (zejména ESF+ a EFRR) a jejich využívání);
- pomáhat vnitrostátním řídicím orgánům (nebo podobným subjektům) efektivně rozdělovat fondy EU (zejména ESF+, EFRR) na financování kvalitních intervencí v oblasti sociálních služeb.

Projekt HELPDESK sleduje tři hlavní cíle:

- podpora budování kapacit a zvyšování povědomí o ESF+, EFRR (a dalších příslušných fondech EU) o tom, jak mohou tyto fondy lépe podporovat účinné intervence v oblasti sociálních služeb,
- usnadnění přístupu k finančním prostředkům EU na sociální služby a jejich využívání,
- usnadnění výměny a spolupráce mezi řídicími orgány, poskytovateli a koordinátory sociálních služeb a Evropskou komisí s cílem zajistit, aby priority financování vycházely z posouzení potřeb a byly zaměřeny na účinné intervence v oblasti sociálních služeb založené na důkazech.

Jak vyplývá z priorit a cílů projektu, hlavní cílové skupiny lze definovat takto:

- Evropská komise,
- řídicí orgány a zprostředkující subjekty (nebo odpovídající vnitrostátní / regionální / místní orgány),
- sociální služby (místní / regionální / celostátní),

Technické pokyny k účinným intervencím v sociálních službách nabízí komplexní soubor nástrojů pro řídicí orgány a poskytovatele sociálních služeb k optimalizaci využívání prostředků Evropského sociálního fondu plus (ESF+) a Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR).

Příprava těchto pokynů zahrnovala mnohostranný výzkumný přístup, který začínal průzkumem dokumentů s cílem vytvořit profilové listy pro každý členský stát EU. Tyto listy poskytly zásadní informace o prioritách, částkách a řídicích orgánech na vnitrostátní úrovni. Byl proveden evropský průzkum zaměřený na řídicí orgány i sociální služby ve 27 členských státech s cílem posoudit potřeby, problémy a příležitosti v přístupu k fondům ESF+ a EFRR a jejich využívání. Kromě toho organizace National Evidence Gathering Fora (NEGF) zprostředkovala hloubkové diskuse mezi zúčastněnými stranami, které potvrdily nové trendy a poskytly kvalitativní poznatky. Pro další doplnění zjištění byla přezkoumána existující literatura a byla uspořádána řada meziodvětvových a tematických seminářů s cílem vypracovat účinné intervenční strategie.

Technické pokyny se zabývají kritickými nedostatky a výzvami, s nimiž se potýkají jak řídicí orgány, tak sociální služby. Od zefektivnění procesů řízení fondů až po maximalizaci sociálního dopadu – tyto pokyny nabízejí realizovatelné strategie na podporu spolupráce a inovací při poskytování sociálních služeb podle různých typů zúčastněných stran, ať už jde o poskytovatele sociálních služeb, řídicí orgány (prováděcí a politické) nebo Evropskou komisi (EK).

Tento dokument vychází ze shrnutí výsledků obsažených v konečné verzi Technických pokynů k účinným intervencím v sociálních službách. V tomto dokumentu jsou uvedena klíčová politická doporučení, která by měly řídicí orgány a EK zohlednit při programování a provádění intervencí. Tato doporučení zdůrazňují inkluzivitu konzultačních procesů, flexibilitu výzev k předkládání návrhů a podporu doplňkovosti mezi fondy EU. Kromě toho je kladen důraz na budování kapacit, odbornou přípravu zaměstnanců a podpůrné programy, stanovení cílů přizpůsobených potřebám marginalizovaných skupin a začlenění kvalitativních ukazatelů do hodnocení projektů. Politická doporučení jsou výsledkem komplexní spolupráce se sociálními službami, řídicími orgány, EK a dalšími zainteresovanými stranami. Stanovená opatření představují vůli podpořit pokračující spolupráci za účelem dosažení většího účinku. Dokument rovněž obsahuje praktické kroky, které mohou řídicí orgány podniknout k okamžitému zlepšení poskytovaných sociálních služeb.

Pro každé doporučení byla v rámci projektu Helpdesk určena hlavní cílová skupina: řídicí orgány – političtí činitelé (politici) nebo prováděcí orgány veřejné správy (správní orgány) – a/nebo EK.

Programování a realizace

- **Inkluzivní proces (politické řídicí orgány a EK):** při vytváření evropských priorit a operačních programů zajistit inkluzivní konzultační proces, do něhož budou zapojeny všechny příslušné zúčastněné strany, včetně malých poskytovatelů sociálních služeb, jejich sítí a uživatelů sociálních služeb.
- **Kritéria hodnocení (řídicí orgány, správy):** Přezkum hodnotících kritérií pro žádosti o dotace, aby malí poskytovatelé měli přístup k financování a mohli získat podporu, kterou k tomu potřebují.
- **Flexibilní výzvy k předkládání návrhů (řídicí orgány, správy a politici):** Podporovat pružnější výzvy k předkládání žádostí o finanční podporu, které kombinují různá opatření, aby je bylo možné doplnit o činnosti přizpůsobené kontextu a ekosystému sociálních služeb, a vytvořit tak podmínky, které podporují sociální a aktivní začlenění (např. výzvy k předkládání návrhů, které doplňují priority fondů EFRR a ESF+).
- **Podporovat výzvy k překládání žádostí o menší granty a/nebo nižší minimální prahy (řídicí orgány, správy).**
- **Podporovat doplňkovost mezi fondy EU (řídicí orgány, správy a politici):** Podporovat a snadno realizovatelné žádosti o granty, dotace, smlouvy nebo dohody o finanční podpoře, které podporují komplementaritu mezi různými použitými projektovými fondy, například mezi fondy EFRR a ESF pro intervence na zlepšení přístupu k (sociálnímu) bydlení nebo transformaci/rekonstrukci bytového fondu nebo investice do systémů vytápění šetrných ke klimatu nebo do vozového parku.

- **Specifické směry činnosti (řídicí orgány, správy a politici):** Podpora specifických směrů akcí pro znevýhodněné nebo marginalizované osoby a skupiny s cílem stanovit cíle a výsledky přizpůsobené různým profilům (tj. není stanoveno, že by děti byly definovány jako cílová skupina, přestože jsou cílovou skupinou pro mnoho sociálních odvětví).

Personál a školení

- **Programy odborné přípravy a podpory (řídicí orgány, správy):** Vytvořit nebo rozšířit vzdělávací a podpůrné programy, které pomohou poskytovatelům sociálních služeb, zejména těm menším, předkládat projekty a spravovat finanční prostředky. Toho lze dosáhnout s podporou odvětvových sítí, zastřešujících organizací nebo platform.
- **Odborná příprava a budování kapacit (řídicí orgány, správy):**
 1. Podpora školení a budování kapacit, které poskytovatelům sociálních služeb umožní lépe hodnotit výsledky a dopady projektů, a to i s cílem vytvořit u projektových partnerů větší kulturu hodnocení.
 2. Iniciativy na budování kapacit by měly zahrnovat specializované a na míru šité interní školení pro zaměstnance řídicích orgánů v oblasti měření sociálního dopadu. Toto školení by mělo poskytnout řídicím orgánům nástroje, metodiky a osvědčené postupy pro definování, měření a monitorování sociálního dopadu financovaných projektů. Posílením svých kapacit v této oblasti mohou řídicí orgány přijímat informovaná rozhodnutí, stanovovat realistické cíle a hodnotit účinnost projektů při dosahování požadovaných sociálních výsledků.
 3. Programy budování kapacit by se měly zaměřit také na to, aby poskytly řídicím orgánům potřebné znalosti a dovednosti pro identifikaci, podporu a rozvoj průlomových projektů v oblasti sociálních inovací.

- **Programy zvyšování kvalifikace a rekvalifikace (řídící orgány, správy):**

Podporovat programy zvyšování kvalifikace a rekvalifikace (jako je všeobecné odborné vzdělávání a příprava a další profesní rozvoj pro všechny odborníky pracující v této oblasti, a to podporou a financováním vzdělávacích aktivit.

Cíle a potřeby

- **Akční plán pro sociální inovace, (řídící orgány, politici a EK):** Podporovat a/nebo zřídit specifický akční plán pro sociální inovace s dostatečnými finančními prostředky, který by poskytoval finanční krytí pro rozšíření nebo přenos inovativních projektů, které se v současné době realizují.
- **Další kvalitativní ukazatele (řídící orgány, správy):** Začlenit ukazatele, které doplňují stávající ukazatele, aby se více zviditelnily sociální aspekty (např. sociální začlenění, integrace na trhu práce, inkluze, dostupnost atd.), nabídnout komplexní pohled na výsledky a dopady projektu a nezapomínat na kvalitativní dopad sociálních služeb. Je třeba zavést ukazatele, které kladou důraz na dopad na životy osob, jimž byla podpora poskytnuta, a nikoli na jejich počet. Kromě toho by měly být doplněny a prosazovány ukazatele, které zabrání segregaci.
- **Cíle a výsledky (řídící orgány, správy):** Stanovit cíle a výsledky přizpůsobené potřebám těch, kteří jsou nejvíce znevýhodněni a kteří čelí větším překážkám při sociálním začleňování a začleňování na trh práce při plném zapojení do naší společnosti, jako jsou osoby s těžkým zdravotním postižením, bezdomovci nebo migranti, a posílit úsilí o zamezení jejich vyloučení z trhu práce a sociálního vyloučení.

Hodnocení

- **Ukazatele (řídící orgány, správy):** Začlenit ukazatele, které doplňují stávající ukazatele a zviditelní sociální aspekty (např. sociální začlenění, integraci na trhu práce, inkluze, dostupnost, segregaci atd.), a nabídnout tak komplexní pohled na výsledky a dopady projektu, které nelze postihnout kvantitativními ukazateli. Zajistit, aby inspektoři kvalitativním ukazatelům správně rozuměli a ovládali je, a zajistit tak pružnější a spravedlivější hodnocení.
- **Náklady na vyhodnocení výsledků (řídící orgány, správy a EK):** Zajistit, aby náklady na hodnocení výsledků a dopadu projektu byly vždy v projektech způsobitelným výdajem.

- **Spolupráce veřejného a soukromého sektoru (řídící orgány, správy):** Zlepšit stávající výměny mezi veřejnými orgány a sociálními službami (toho lze dosáhnout např. organizováním víceletých ročních žádostí, podporou veřejných soutěží a partnerství veřejného a soukromého sektoru atd.)
- **Zjednodušení systémů řízení (řídící orgány, správy):** Zjednodušení systémů řízení s cílem snížit byrokracii a duplicitu.
- **Vylepšený a pravidelný dialog (řídící orgány, správy a EK):** Podpora širšího dialogu a účasti příslušných sítí a platform v tomto odvětví v průběhu celého cyklu projektů, zejména ve fázi navrhování a formulování programů fondů EU.
- **Lepší koordinace (EK):** Podpora lepší koordinace mezi evropskými řídicími orgány fondů při stanovování kritérií pro hodnocení a řízení výzev k předkládání žádostí o finanční podporu z fondů EU, jakož i podpora lepší koordinace mezi organizacemi, které tyto výzvy využívají.
- **Nástroje pro správu (řídící orgány, správy a EK):** Modernizovat nástroje pro správu evropských fondů, zejména ty, které používají řídicí orgány, vývojem nástrojů a aplikací pro správu, které podporují automatizaci a snižují důraz na řízení. Řídící orgány by měly spolupracovat na vývoji integrovaného digitálního informačního systému, který by poskytoval centralizovanou platformu pro správu a výměnu údajů týkajících se projektů financovaných EU. Tento systém by měl umožnit řídicím orgánům přístup k údajům o projektech, zprávám o pokroku, finančním informacím a dalším relevantním dokumentům a jejich výměnu. Řídící orgány by měly investovat do vývoje digitálních nástrojů řízení, které zefektivní administrativní procesy a usnadní monitorování a hodnocení projektů. Aby se podpořila spolupráce a sdílení znalostí mezi jednotlivými zeměmi, měly by řídicí orgány zřídit platformy spolupráce, které usnadní spolupráci a výměnu osvědčených postupů.
- **Koordinace mezi řídicími orgány (řídící orgány, správy a EK):** Podpora větší koordinace mezi řídicími orgány evropských fondů při stanovování kritérií hodnocení a kritérií pro vyřizování žádostí o finanční podporu, jakož i podpora větší koordinace mezi organizacemi, které žádosti využívají, s cílem stanovit společná kritéria řízení a vytvořit synergie mezi řídicími orgány během intervence.
- **Zlepšovat využívání stávajících nástrojů spolupráce veřejného a soukromého sektoru (řídící orgány, správy):**
 1. Organizovat podávání žádostí o dotace **na více let**, a tím snížit roční administrativní zátěž.
 2. Zvýšit počet **veřejných výběrových řízení a partnerství** jako alternativních způsobů řízení, aby bylo řízení stabilnější; při výběrových řízeních by neměla mít při výběru dominantní váhu nejnižší cena, protože při výběru návrhu projektu je třeba zohlednit kritéria kvality a sociální doložky.
 - 3.1. Podpora společné prezentace projektů v rámci **spolupráce a partnerství mezi různými stranami**, zejména v projektech sociálních inovací. Přínos tohoto přístupu dokládají projekty, které byly podpořeny prostřednictvím plánů obnovy a odolnosti.
 4. Zavedení **hlubokého zapojení uživatelů/odborníků na základě zkušeností**.

PRAKTICKÉ KROKY

06

Níže je uveden seznam rychle realizovatelných opatření, která mohou řídicí orgány okamžitě přijmout, aby zajistily maximální účinnost a udržitelnost fondů ESF+ a EFRR v souladu se zásadami evropského pilíře sociálních práv a dalšími příslušnými zákony a politikami. Cílem opatření je pokrýt horizontální otázky týkající se sociálních služeb v celé Evropské unii. Tato opatření slouží jako praktický plán pro dosažení optimálních výsledků v oblasti sociálních služeb a umožňují řídicím orgánům řešit současné problémy a podporovat dlouhodobou udržitelnost těchto služeb a také podporovat sociální inovace přizpůsobené konkrétním potřebám na místní nebo regionální úrovni.

POSÍLIT BUDOVÁNÍ KAPACIT A ODBORNOU PŘÍPRAVU

5

Zajistit poskytovatelům sociálních služeb a dalším relevantním aktérům možnosti **budování kapacit** a školení, aby měli dovednosti a znalosti potřebné k poskytování kvalitních sociálních služeb. Toho lze dosáhnout poskytováním vzdělávacích kurzů, seminářů a dalších možností profesního rozvoje, které pomohou poskytovatelům sociálních služeb zlepšit jejich dovednosti a znalosti.

NAVAZOVÁNÍ PARTNERSTVÍ

6

Pro zajištění meziodvětvové spolupráce je nezbytné **navázat partnerství** s příslušnými zúčastněnými stranami z různých odvětví. To by mohlo zahrnovat zapojení zástupců organizací občanské společnosti (včetně místních komunitních organizací a organizací uživatelů), organizací soukromého sektoru, agentur veřejného sektoru a dalších relevantních aktérů s cílem vytvořit společnou představu o sociálních problémech a možnostech spolupráce pro zlepšení sociálních, zdravotních, vzdělávacích, pracovních a ubytovacích podmínek pro osoby, které potřebují podporu, poradenství, péči atd.

SPOLEČNÉ NAVRHOVÁNÍ A SPOLUTVORBA

7

Meziodvětvová spolupráce by měla zahrnovat také **společné navrhování a spoluvytváření** projektů, programů a iniciativ. Díky tomu bude možné využít odborných znalostí všech zúčastněných stran a zkušeností uživatelů k vývoji účinných a udržitelných řešení, která mohou mít významný dopad na sociální problémy.

SDÍLENÉ VIZE A HODNOTY

8

Meziodvětvové spolupráce lze dosáhnout také vytvořením **společné vize** a hodnot, které jsou v souladu s cíli a záměry fondů EU pro sociální služby. To pomůže zajistit, aby všechny zúčastněné strany usilovaly o stejné cíle, a usnadní to spolupráci a koordinaci mezi různými odvětvími.

FLEXIBILITA A PŘIZPŮSOBIVOST

9

Meziodvětvová spolupráce vyžaduje flexibilitu a přizpůsobivost při řešení problémů, které mohou nastat při realizaci projektů sociálních služeb. To může zahrnovat přizpůsobení se změnám v politickém a ekonomickém prostředí, reakci na nové sociální problémy a úpravu strategií tak, aby lépe vyhovovaly potřebám příjemců těchto služeb.

KOMUNIKACE A SDÍLENÍ POZNATKŮ

1

Pro meziodvětvovou spolupráci je zásadní účinná komunikace a sdílení poznatků. To by mohlo zahrnovat **sdílení informací, údajů a osvědčených postupů** napříč různými odvětvími, vytváření platform pro dialog a výměnu a využívání odborných znalostí různých zúčastněných stran ke zvýšení dopadu projektů sociálních služeb.

EU Funds for Social Services

DALŠÍ INFORMACE:
WWW.EUFUNDS4SOCIAL.EU

Co-funded by
the European Union